

Frågor och svar kring SVT:s och Yles granskning

SVT i Sverige och Yle i Finland har i artiklar och inslag under september 2025 granskat Diabetes Wellness i Sverige och Finland. Vi välkomnar granskningen. Det är viktigt att alla insamlingsorganisationer är öppna för kritisk mediegranskning. Det hjälper oss att bli bättre och åtgärda brister i vår verksamhet. Vi är stolta över vårt arbete, men vi ser också saker som vi vill förbättra framöver.

Vi samlar in medel till förebyggande arbete, forskning samt stöd och hjälp till diabetiker. Vi bedriver vår verksamhet i enlighet med rådande regelverk. I Sverige granskas vi av Länsstyrelsen. Vi har ett så kallat 90-konto, och granskas därmed Svensk Insamlingskontroll. I Finland granskas vi liksom alla insamlingsorganisationer regelbundet av Polisstyrelsen. I båda länderna har vi auktoriserade revisorer från etablerade revisionsfirmor som granskar både vår bokföring och våra bokslut. Revisorerna granskar också att de insamlade medlen går till stiftelsens ändamål.

Vi strävar efter att alltid ge korrekt information. Våra givares förtroende är helt avgörande för vår verksamhet. Samtidigt finns det alltid saker som kan bli bättre. I alla insamlingsverksamheter kan det förekomma misstag, exempelvis när det gäller avregistrering av avlidna och personer som inte vill ha fler utskick. Vi arbetar kontinuerligt för att motverka den sortens misstag. Vi har självklart inget intresse av att skapa irritation och besvär för våra givare.

Nedan har vi samlat ett antal frågor och svar kopplade till SVT:s och Yles granskning. Hör gärna av dig till oss om du har ytterligare frågor!

1. Hur mycket pengar samlar ni in i Sverige och Finland, och vart går pengarna?

Vi samlar årligen in mellan 55 och 60 miljoner kronor i Sverige. Av det går 88 procent till ändamålen, det vill säga förebyggande arbete, forskning samt stöd och hjälp till diabetiker. 23 procent av pengarna går till forskning. Siffran 88 procent kan jämföras med att Svensk Insamlingskontroll kräver att minst 75 procent av de insamlade medlen ska gå till ändamålet. Resterande 12 procent går till insamlingskostnader och administration.

Vi samlar årligen in mellan 1,7 och 2 miljoner euro i Finland. Av det går över 80 procent till ändamålen, det vill säga förebyggande arbete, forskning samt stöd och hjälp till diabetiker. Resterande går till administration och insamlingskostnader. 4 procent av pengarna går till forskning, och vi arbetar på att utöka den andelen.

2. Hur stor andel av det ni samlar in går till diabetesforskning?

Sedan den svenska stiftelsen grundades år 2006 har vi delat ut över 140 miljoner kronor till diabetesrelaterad forskning i Sverige, projekt som annars kanske inte hade blivit av. Förra året delade stiftelsen i Sverige ut 13 miljoner kronor till elva forskningsprojekt. Det motsvarar 23 procent av de insamlade medlen.

Sedan den finska stiftelsen grundades år 2013 har vi delat ut drygt 450 000 euro till diabetesrelaterad forskning i Finland, projekt som annars kanske inte hade blivit av. Förra året delade stiftelsen i Finland ut 80 000 euro till fyra forskningsprojekt. Det motsvarar 4,6% procent av de insamlade medlen. Vi arbetar för att öka våra bidrag till forskning i Finland.

3. Räknar ni insamlingsbrev som förebyggande arbete och/eller stöd och hjälp till diabetiker?

Ja, ett och samma brev kan innehålla både råd om diabetes och en möjlighet att bidra till stiftelsens ändamål. På samma sätt kan den som mäter sitt blodsocker i våra blodsockerkoller få ett erbjudande om att bidra till verksamheten. När vi redovisar vårt arbete bedömer vi för varje enskilt brev hur stor

andel som avser insamling respektive information och förebyggande arbete. Att strikt separera insamling från rådgivning skulle göra att vi blev mycket mindre kostnadseffektiva och att vi därmed skulle bidra mycket mindre till stiftelsens ändamål.

4. Varför går inte en större andel till forskning?

I väntan på att forskningen ska hitta ett botemedel mot diabetes är det mycket viktigt att informera om sjukdomen och dess konsekvenser. Genom att tidigt fånga upp människor som befinner sig i riskgruppen bidrar vi till att färre insjuknar och att de som drabbas kan hålla sjukdomen under kontroll. Därför arbetar vi med att informera diabetiker och människor i riskzon om sjukdomen. Bland annat genomför vi blodsockerkoller på allmänna platser. Ungefär var tionde som vi undersöker har sådana värden som gör att vi uppmanar dem att snarast kontakta vårdcentralen. Vi tar också fram halsband och armband som visar att bäraren har diabetes, vilket kan vara livsavgörande i akuta situationer. Vi arbetar för att öka våra bidrag till forskning i Finland.

5. Varför kan ni inte skänka lika mycket pengar till forskning i Finland som i Sverige?

Det beror framför allt på att kostnaderna för porto är högre i Finland, men också på att verksamheten har funnits längre i Sverige än i Finland.

6. Varför ger ni intrycket, att det mesta av de insamlade medlen går till forskning, när det i verkligheten bara är en mindre del som går till forskning?

Det har inte varit vår avsikt att överdriva hur mycket av de insamlade medlen som går till forskning, utan vi vill alltid vara tydliga med att pengarna även går till förebyggande arbete och hjälp till diabetiker. Vi ser nu över våra hemsidor, våra brev och vårt marknadsföringsmaterial så att detta verkligen är tydligt överallt.

7. Enligt Diabetes Wellness Finlands bokslut har 94 procent av de insamlade medlen gått till "övriga kostnader". Vad ingår i övriga kostnader?

Posten "övriga kostnader" i bokslutet innehåller alla kostnader som inte är insamlingskostnader. I den posten ingår både administration och våra ändamålskostnader, alltså kostnader för förebyggande arbete, forskning samt stöd och hjälp till diabetiker. Vi avser att utveckla vårt sätt att redovisa kostnader i Finland till kommande bokslut, så att det bättre framgår vad som går till administration och vad som går till stiftelsens ändamål.

8. Hur väljer ni ut de forskningsprojekt som får finansiering från er?

Forskning som kan få anslag från oss ska antingen förbättra situationen för människor som lever med diabetes eller ta oss ett steg närmare ett botemedel. De forskningsansökningar vi får in utvärderas av en oberoende, rådgivande kommitté som består av 18 forskare från Sverige, Norge, Finland, Danmark och Storbritannien. Utifrån deras rekommendation beslutar stiftelsens styrelse om vilka forskningsprojekt som ska stödjask.

9. Varför skickar ni ut brev till äldre för att be om pengar?

Brev är ett effektivt sätt att kommunicera som används av många insamlingsorganisationer. Diabetes är en sjukdom som främst drabbar äldre. Att kommunicera till äldre åldersgrupper med information om sjukdomen är därför en viktig del av det förebyggande arbetet.

10. Varför skickar ni ut brev med gåvor i?

Att skicka med en liten gåva har visat sig öka sannolikheten att mottagaren öppnar breven och läser innehållet. De gåvor vi skickar ut har koppling till innehållet, exempelvis trädgårdshandskar som uppmuntrar till fysisk rörelse. Vi är alltid tydliga med att gåvan är gratis och att det är frivilligt att bidra med en gåva.

11. Varför skickar ni ut insamlingsbrev som liknar räkningar?

Om någon uppfattat ett brev från oss som en räkning är det mycket olyckligt. Insamlingsbrev där den som vill skänka en gåva kan ange ett valfritt belopp på ett förtryckt inbetalningskort är en metod som många insamlingsorganisationer använder sig av. Det är alltid frivilligt att skänka pengar till oss och det är vi mycket noga med att betona när vi kontaktar givare.

12. Stämmer det att det behövs många kontakter med er kundtjänst innan ni slutar skicka brev?

Nej, det behövs bara en kontakt med vår kundtjänst för att vi ska sluta skicka brev. Vi har självklart inget intresse av att skapa irritation eller besvär för någon. I undantagsfall kan det inträffa fel när vi uppdaterar vårt adressregister. Om någon får brev från oss mot sin vilja får den gärna höra av sig så snart som möjligt.

13. Hur ofta får mottagarna era brev, och varför så ofta?

Det varierar. De som ofta ger bidrag får brev oftare, de som ger mer sällan får brev mer sällan. Om någon får brev från oss mot sin vilja får den gärna höra av sig till oss så snart som möjligt.

14. Hur många brev skickar ni i Sverige och Finland?

Det är olika från år till år. Under 2024 nådde våra brev över 200 000 hushåll i Finland och över 600 000 hushåll i Sverige. Vi arbetar för att nå fler.

15. Var sker produktionen av era brev och gåvor?

Arbetet med att författa och formge brev och material sker av oss i Sverige och Finland, delvis med stöd av material som tagits fram i USA. Tryck och paketering sker där vi kan få både hög kvalitet och bra priser. Vi har använt leverantörer i både Europa, USA och Kina.

16. Hur många givare har ni i Sverige och Finland per år, till exempel 2024?

I Sverige har cirka 90 000 personer skänkt pengar till stiftelsen. I Finland har cirka 30 000 personer skänkt pengar.

17. Varför skickar ni ut brev till avlidna personer?

Vi beklagar självklart när brev har gått till avlidna personer, det är verkligen inget vi önskar. Om någon avliden får brev från oss får anhöriga gärna höra av sig till oss så snart som möjligt.